

Ewa Lilliegren, den första kvinnan i politiskt arbete i Sävsjö

SARA GRANKLINT

En vän till Ewa, Ingalill Arbin, beskrev Ewa så här vid Ewas bortgång

Vi minns henne alla -- en liten välklädd, färgstark kvinna, oftast med en hund i följe, gående över torget på väg till något beslutande organ. Med bestämd målinriktning i hela sitt väsen.

Hon var alltid på väg – fylld av idéer och lust att förändra och förbättra. Likgiltighet var för henne något främmande. Hon var i alla lägen beredd att kämpa för det hon trodde på. Stod modigt fast vid en åsikt även om omgivningen var i motsatsställning. Ärlig i sina avsikter och sitt agerande.

Det är få människor förunnat att ge så många så mycket. Oberörd lämnade hon ingen.

Vem var denna kvinna? Varför blev det just hon som bröt ”gubbväldet” och kom in som första kvinna i styrelser och nämnder i Sävsjö?

Ewa var inte infödd sävsjöbo. Hon var född och uppvuxen i Stockholm, i Gustav Vasa församling. Som flicka hette hon Persson i efternamn för att sedan heta Hesselager och sedermera Lilliegren. Ewa utbildade sig vid Statens Bakteriologiska laboratorium till laboratris. Dessutom utbildade hon sig på Ateneum i Stockholm och hade även en gedigen språkutbildning.

Hon kom till Vrigstad 1950 som kurator till IM, individuell människohjälp. IM startades 1945 för att ta hand om kvinnor från krigshärjade länder, särskilt från Warszawa. Måttet för IM var ”att man utan stora ord och later skulle bära systrars bördor”. Om jag hade kunnat fråga Ewa i dag vad hennes mening med att söka sig till IM i Vrigstad var, är jag övertygad om att svaret varit att IM:s måtto även var hennes. Sedermera bosatte hon sig i Sävsjö där hon köpte bokhandeln som hon drev i många år.

För moderatkvinnan Ewa Lilliegren inleddes den politiska karriären 1962, då hon som första kvinna invaldes i Sävsjö stadsfullmäktige. Hennes nära vänner Anna Strömberg och Ingalill Arbin berättade om hur ”de slogs så att hårtestarna rök” för att få en möjlighet att påverka den politiska situationen i Sävsjö.

M-kvinnorna i valrörelsen 1970. Utanför Ewa Lilliegrens bokhandel, fr.v. Ewa Lilliegren, Barbro Saanum och Britt Edblad.

”Gubbarna, eller som vi kallade dem ’pulvergubbarna’, sa att kvinnorna inte hade i politiken att göra. Men när vi bad dem motivera sig hade de inget att säga”, säger Anna Strömberg.

Hon berättar hur särskilt en av gubbarna höll ett tårfyllt tal när han förstod att det låg i farans riktning att han riskerade att ersättas av en kvinna. Ewa bildade kvinnoföreningen i slutet av 60-talet. Den blev en av de största och mest aktiva i länet, trots att Sävsjö var en liten ort. Ewa var fast besluten att driva kravet på kvinnorepresentation i alla nämnder och styrelser. Utan tvekan lyckades hon väl. Till slut kan man inte annat än säga att det var kvinnodominans på gruppmötena inom moderaterna. Jag glömmer aldrig, när Ewa med stränghet försökte att få ”gubbarna” att förstå att man måste vara påläst när man skall gå till ett fullmäktigemöte. Hennes skola var mycket nyttig.

Sedan 1974 var Ewa ledamot av kommunstyrelsen och från 1971 ordförande i den kommunala bostadsstiftelsen Sävebo, många andra upp-

drag att förtiga. Åren 1972–78 var hon nämndeman i Eksjö tingsrätt och från 1978 var hon nämndeman i Göta hovrätt.

Under många år var hon ledamot i Moderata samlingspartiets länsförbundsstyrelse och under en period ordförande i Länskvinnoförbundet. Hon har suttit i Länsstyrelsens lekmannastyrelse, Länstrafikens styrelse och dess arbetsutskott och styrelsen för Kommunförbundets länsavdelning samt på riksplanet i styrelsen för intresseorganisationen för Sveriges allmännyttiga bostadsföretag, SABO.

Sävsjö kommun var för politikern Ewa Lilliegren ett kärt skötebarn och inte minst i sin verksamhet på länsplanet tog hon varje tillfälle i akt att hävda sin hemkommuns intressen med stor lokalpatriotisk iver.

Sina många uppdrag på olika nivåer fullgjorde hon på ett sätt som vann respekt i alla läger. Som flitig debattör i bl.a. kommunfullmäktige bemödade hon sig om att vara saklig och språkligt korrekt i sin argumentation och hennes vilja och förmåga att noggrant sätta sig in i de uppgifter hon anförtroddes kunde tjäna som föredöme för förtroendevalda politiker.

Källor

Materialet grundar sig dels på diverse protokoll och andra handlingar samt intervjuer med Ingalill Arbin och Anna Strömberg samt kontakter med IM-hemmet i Vrigstads föreståndare Barbro Eckerbom.